

Nr.7.2. Drošības noteikumi nodarbībām mājturības un tehnoloģiju kabinetā

II - tekstilmateriālu un citu līdzīgu materiālu tehnoloģijas, virtuve

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Šiem drošības noteikumiem jābūt izliktiem izglītības iestādes mājturības kabinetā redzamā vietā. Izglītojamie tiek instruēti ar šiem drošības noteikumiem ne retāk kā 2 reizes gadā, kā arī pirms jaunu darbību, kurās pastāv risks viņu veselībai (dzīvībai), uzsākšanas. Skolēnu iepazīstināšanu ar drošības noteikumiem reģistrē mācību sociālā tīkla elektroniskā žurnāla pielikumu veidlapā, norādot drošības noteikumu nosaukumu. Pēc iepazīšanās ar drošības noteikumiem izglītojamais to apliecina ar vārdu “*iepazinos*” un parakstu, norādot iepazīstināšanas datumu.
- 1.1. Mājturības kabinetu nodarbībām sagatavo mājturības skolotājs.
- 1.2. Pirms mācību stundas pedagogs pārbauda, vai izmantojamās ierīces ir darba kārtībā un nav bojātas, bojātas ierīces lietot aizliegts.
- 1.3. Starpbrīžos mājturības un tehnoloģiju kabinetā nav atļauts uzturēties.
- 1.4. Par kārtību savā mācību (nodarbību) vietā ir atbildīgs katrs skolēns.

2. Nodarbību sākums

- 2.1. Skolēni mājturības kabinetā ienāk ar pirmo zvanu uz mācību stundu un ieņem savas noteiktās vietas, kuras mainīt drīkst tikai ar skolotāja atļauju.
- 2.2. Aizliegts bez skolotāja atļaujas (norādījuma) aiztikt kabinetā esošos materiālus, elektriskās ierīces utt.
- 2.3. Darba vietā nedrīkst atrasties nekas lieks, drīkst atrasties tikai nepieciešamie mācību līdzekļi.
- 2.4. Jāievēro tīrība un kārtība.
- 2.5. Katrs skolēns uzsāk praktisko darbu pēc mājturības skolotāja mutiskas atļaujas.
- 2.6. Pirms darba virtuvē nomazgā rokas, apsien tīru priekšautu, garus matus sasien kopā, ap galvu apsien lakatiņu vai uzliek cepuri, noņem rotaslietas.

3. Nodarbību gaita

- 3.1. Nodarbību gaitā sekot līdzī tikai skolotāja norādījumiem.
- 3.2. Aizliegts traucēt citus skolēnus un veikt neuzmanīgas kustības, kas var novest pie citu skolēnu traumatisma
- 3.3. Aizliegts patvaļīgi aiztikt un ieslēgt iekārtas un instrumentus.
- 3.4. Pirms konkrētu iekārtu un instrumentu lietošanas stundā skolotājs veic instruktāžu par to lietošanas noteikumiem.

3.5. Noteikumi darbam virtuvē:

- 3.5.1. Strādājot ar stikla traukiem, ievērot piesardzību, lai tie nesaplīst. Ja trauks saplīsis, lauskas nedrīkst vākt ar rokām, tās uzslauka ar birsti.
- 3.5.2. Lietojot asus priekšmetus, lai izvairītos no savainojumiem, nedrīkst pavērst griezošo vai durošo instrumenta daļu pret sevi vai citiem izglītojamajiem.

- 3.5.3. Vāku no karsta katla vai pannas noņem tikai sānu virzienā ar speciālu lupatiņu vai cimdu. Virs katla un pannas nedrīkst zemu noliekt seju, lai neapplaucētos ar tvaikiem.
- 3.5.4. Gatavojot ēdienus, produktus nomazgā un notīra, nedrīkst izmantot bojātus produktus.
- 3.5.5. Pēc mācību stundas sakārto darba vietu, virtuvi sakopj, traukus nomazgā, noslauka un noliek vietā.
- 3.5.6. Darba laikā saudzīgi izturas pret izmantojamo inventāru un iekārtām.
- 3.5.7. Ja kāds inventāra priekšmets vai iekārta ir bojāta izglītojamā rīcības dēļ, izglītojamais atbild normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.
- 3.5.8. Ja, lietojot iekārtas, sajūtama specifiska smaka, ja parādās dūmi, nekavējoties ziņojiet skolotājam!

3.6. Noteikumi darbā pie elektriskās plīts:

- 3.6.1. Elektriskajai plītij jāstāv uz ugunsdroša pamata, stabili. Tai jābūt iezemētai.
- 3.6.2. Sildvirsmu ieslēdz, slēdzi virzot pulksteņa rādītāja virzienā, atslēdz – pretējā virzienā.
- 3.6.3. Nedrīkst pieskarties elektriskajā tīklā ieslēgtai plīts virsmai. Jāsargā plīts virsma no šķidrumiem (piemēram, auksta ūdens šļakatām, eļļas, šķidruma vārīšanās pāri katla malām)
- 3.6.4. Elektrisko plīti drīkst tīrīt tikai pilnīgi atdzisušu un atvienotu no elektriskā tīkla.
- 3.6.5. Mācību darbu beidzot, vispirms izslēdz elektriskās ierīces un tikai tad izņem kontaktdakšu, to aizliegts darīt ar slapjām vai mitrām rokām.
- 3.6.6. Par bojājumiem elektriskajā plītī jāziņo skolotājam.

3.7. Noteikumi darbā ar gludekli:

- 3.7.1. Darba laikā izmantojot gludekli, tas jāliek uz speciāla paliktņa.
- 3.7.2. Ieslēgt un izslēgt gludekli tikai ar sausām rokām.
- 3.7.3. Gludināšanas laikā nedrīkst ar gludekļa gludvirsmu skart elektrisko vadu.

3.8. Noteikumi darbā ar elektrisko šujmašīnu:

- 3.8.1. Nedrīkst strādāt ar šujmašīnu, ja tai ir bojāts elektrības vads vai kontaktdakša.
- 3.8.2. Pie šujmašīnas nedrīkst strādāt ar gariem, vaļējiem matiem.
- 3.8.3. Šūšanas laikā nedrīkst pieskarties šujmašīnas kustīgajām daļām.
- 3.8.4. Strādājot ar šujmašīnu, skolēns atrodas 10-15 cm attālumā no tās korpusa.
- 3.8.5. Aizliegts atspiesties uz šujmašīnas ar elkoņiem, uz galda virsmas atrodas tikai roku delnas, pirkstus nedrīkst turēt pārāk tuvu adai.
- 3.8.6. Pirms šūšanas pārbauda, vai audumā nav palikušas kniepadatas. Uz šujmašīnas virsmas nedrīkst atrasties nekādi lieki priekšmeti (kniepadatas, krīts, diegu spoles, šķēres utt.)
- 3.8.7. Verot diegu adatā, nedrīkst turēt kājas uz šujmašīnas paminām, aizliegts to strauji nospiegt.
- 3.8.8. Beidzot darbu vai tīrot šujmašīnu, tā obligāti jāatvieno no elektriskā tīkla.

3.9. Noteikumi tamborēšanā, adīšanā, izšūšanā un citās rokdarbu tehnikās:

- 3.9.1. Stundā izmantojamās rokdarbu darbarīkus ievieto speciāli tam paredzētās kārbīnās, adatas - adatu spilventiņos. Jālieto uzpirkstenis.
- 3.9.2. Uzmanīgi jādabojas ar tamboradatām, adāmadatām un citiem asiem rokdarbu darbarīkiem.
- 3.9.3. Adatas nedrīkst atstāt uz galda, iespraust audumā, likt mutē.

3.9.4. Šķēres jāglabā plastmasas somiņā, tās pasniedzot citam ar gredzeniem uz priekšu.

4. Rīcība ārkārtas gadījumā

- 4.1. Ja nodarbību gaitā notikusi aizdegšanās un ar rīcībā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem (pulvera vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsības aparāts) un skolotājam to nav iespējams likvidēt laikā līdz 30 sek.- izsaukt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu pa tālr. 112. Ziņot par esošo situāciju direktoram, atbildīgajam par ugunsdrošību izglītības iestādē.
- 4.2. Ja nodarbību laikā jūtama gruzduma smaka, redzami dūmi, sakarst vadi vai arī kāds no skolēniem pakļauts elektrosprieguma iedarbībai:
 - 4.2.1. nekavējoši atslēgt spriegumu;
 - 4.2.2. paziņot skolotājam;
 - 4.2.3. turpmākās darbības ar cietušo veikt atbilstoši skolotāja norādījumiem;
- 4.3. Ja ir noticis termisks vai ķīmisks apdegums, cietusi ķermeņa vieta ilgstoši (vismaz 15 min.) jāskalo tekošā ūdens strūklā. Nepieciešamības gadījumā jāizsauc Neatliekamā medicīniskā palīdzība pa tālruni 113.

5. Beidzot nodarbības

- 5.1. Beidzot nodarbības:
 - 5.1.1. sakārtot darba vietu,
 - 5.1.2. atslēgt no strāvas (sprieguma) avota visas elektroiekārtas,
 - 5.1.3. nolikt izmantotos instrumentus tiem paredzētajās vietās, kārtību atrādīt skolotājam,
 - 5.1.4. nomazgāt rokas.
 - 5.2. Ja nodarbību gaitā iegūta pat nenožīmīga trauma (apdegums, skabarga, griezumš u.tml.), informēt skolotāju.
 - 5.3. Pēc stundām nedrīkst izņest no mājturības kabineta instrumentus un apstrādājamo materiālu.
 - 5.4. Ziņot skolotājam, ja stundu laikā ir bojāts aprīkojums.
6. Skolēns mājturības kabinetu drīkst atstāt ar skolotāja atļauju.
 7. Par noteikumu ievērošanu un izglītojamo instruēšanu atbildīgi mājturības un tehnoloģiju skolotāji, interešu izglītības skolotāji.

Direktore

G.Kļaviņa